Groenink: een offensieve topman voor ABN Amro

Rijkman Groenink wordt de bestuursvoorzitter van ABN Amro. Op en top bankier, en toch weer niet. Over krijtstrepen en affaires.

Door onze financiële redactie

ROTTERDAM, 13 NOV. Zouden twee fans in de raad van commissarissen van ABN Amro de doorslag hebben gegeven in de benoeming van Rijkman Groenink (50) als nieuwe voorzitter van de grootste bank van Nederland? Oud-topman R. Nelissen haalde hem in 1988 bij de toenmalige Amro in de raad van bestuur, R. Hazelhoff belastte hem eind 1992, ondanks Groeninks door affaires geschonden blazoen, met het dossier Daf. Als iemand de kredieten van vele honderden miljoenen aan Daf voor de bank veilig zou kunnen stellen zou hij het wel zijn.

Op z'n 33-ste was Groenink, na acht jaar bankervaring, in 1982 al directeur van de afdeling bijzondere kredieten, de zogeheten wrakkencentrale, waar de grote bedrijfsklanten belanden als zij in financiële problemen komen. Hij hield kantoor in een tamelijk somber, inmiddels gesloopt pand aan het Amsterdamse Rokin.

Het waren rampjaren voor het bankwezen, met miljardenverliezen op hun kredietportefeuilles. Groenink was voor Amro betrokken bij de financiële sanering van wankelende klanten als KBB (Bijenkorf, Hema) en baggeraar Boskalis. En de grote verantwoordelijkheid op die leeftijd? „Daar heb ik nooit een seconde wakker van gelegen", zei hij in een interview begin jaren negentig in het maandblad Bank- en Effectenbedrijf.

R. Groenink (foto WFA)

Groenink is op en top bankier, en toch ook weer niet. Zijn wat bekakte spraak sluit naadloos aan op het imago van de krijtstrepen bankier, zijn (jarenlang onafscheidelijke) pijp suggereert distantie en zijn jongsachtig uiterlijk neemt de andere kant van de onderhandelingstafel voor zich in. Zijn hobby's zijn keurig: golf, tennis, skiën plus, alleen volgens het Engelstalige curriculum vitae, 'farming'.

Haaks op dit imago staan de affaires. Zoals de mislukte reddingsoperatie in 1991 voor automatiseringsbedrijf HCS. Toen grootaandeelhouder en beoogd redder van HCS, de ondernemer J. van den Nieuwenhuyzen (ook een klant van Groenink), de aandelenkoers van HCS opwierp als belemmering, zei Groenink: Joep, dan verkoop je toch gewoon een paar miljoen aandelen. Aldus geschiedde en Van den Nieuwenhuyzen werd jarenlang achtervolgd door justitie wegens beurshandel met voorkennis totdat de Hoge Raad hem in 1996 vrijsprak. Het was maar een van de debâcles waarbij Groeninks naam opdook. In een strafzaak rond HCS was Groenink getuige, terwijl hij in de media soms wel de verdachte leek.

„Ik zou het liefst in de grootst mogelijke anonimiteit opereren. Ik denk dat een bankier het meest effectief is wanneer hij op de achtergrond kan blijven," zei Groenink in 1993 in een interview met Bank- en Effectenbedrijf. Voor andere media was hij in die jaren niet te spreken.

Na de radiostilte, een verschuiving in zijn takenpakket naar meer buitenlandse klanten en een daaropvolgende benoeming als voorzitter van het bankbedrijf op de Nederlandse thuismarkt stond Groenink vorig jaar opeens weer vooraan. Samen met bestuursvoorzitter J. Kalff deed hij een poging om het Belgisch-Nederlandse conglomeraat Fortis te overtreffen bij de overname van de Belgische Generale Bank. Via het optuigen van een divisie Europa zou de Generale Bank de spil van de buitenlandse activiteiten op dit continent moeten worden. Tevergeefs, maar een paar maanden later kwam de divisie Europa onder Groeninks leiding toch tot stand. De mislukte aanval op de Generale Bank betekende een nieuwe tegenvaller in de pogingen om in Europa vaste voet aan de grond te krijgen. Eerder had de bank al haar neus gestoten, toen de Franse regering de geprivatiseerde CIC liever in Franse handen zag blijven.

De bank is de grootste buitenlandse partij in de Verenigde Staten en heeft een sterke positie in Zuid-Amerika. Als zakenbank (fusiebemiddeling, effectenhandel) is ABN Amro een middenmoter, een lot dat de meeste Europese banken heeft getroffen. Europa is nu de arena. Normaal gesproken gesproken leidt Groenink de bank (ruim 1000 miljard gulden balanstotaal, 106.000 medewerkers) de komende tien jaar, waarin beslist zal worden over de herschikking van de Europese bankenmarkt.

Ook na zijn vertrek als bestuursvoorzitter zal Kalff Groenink niet uit het oog verliezen. De 62-jarige bestuurder wordt vanaf mei commissaris. De Jong, gedoodverfd opvolger van Kalff, wordt hoofd van de divisie Europa. Zijn plaats bij de divisie Buitenland wordt weer opgevuld door Joost Kuiper.